

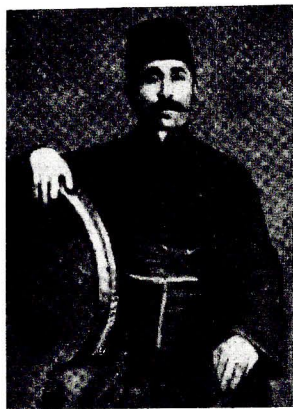
Firidun Şuşinski

**Azərbaycanın musiqi
xəzinəsi**

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitəbxanası

Bakı-2015

ÇARIQÇI BAHADIR

Çariqçı Bahadır təxminən 1870-ci ildə Şuşada, «Saatlı məhəlləsi»ndə anadan olmuşdur. Yoxsul ailədə doğulmuş Bahadır həddi-bülüğa çatandan sonra çariqçılıq sənətini öyrənir və Şuşa şəhərinin «Başmaqçı bazarı»nda kiçik bir dükan açır, çariq tikib satmaqla dolanır. Məhz buna görə də el arasında o, «Çariqçı Bahadır» adı ilə tanınmışdır.

Gənc Bahadır gündüzlər çariq tikər, axşamlar isə şəhərin qış klubuna və ya «Xandəmirovun teatri»na gedərdi. Burda xanəndələrdən Məşədi İsi, Həsənçə, Çətənə Məhəmməd, Şahnaz

Abbas, tarzənlərdən Sadıqcan, Cavad bəy Əlibəyovlu, Məşədi Zeynal və başqaları çalib-oxuyardılar. Çariqçı Bahadır bu ustad sənətkarları dinləməkdən doymazdı. Deyilənlərə görə, Çariqçı Bahadır qəpik-qəpik pul yığıb, çox çətinliklə qrammofon alır. O, dükanında işləyə-işləyə Cabbar Qaryağdıoğlunun, Şəkili Ələsgərin, Keçəçioğlu Məhəmmədin qrammofon vallarını oxudar, hərdən özü də zümzümə edərdi. Çox vaxt qonşu dükançılar və yoldan keçənlər də Bahadırın ətrafına toplaşar, onun oxutduğu qrammofon vallarına qulaq asardılar:

– Bahadır qardaş, Cabbarın «Heyratı»sını bir də oxut.

– Keçəçioğlunun valını, Şəkili Ələsgəri...

Bahadır bu sözlərdən xoşlansa da, dükanında kasıbkarlıq edə bilməməsi onu darıxdırırdı:

– Daha bəsdir, ə... Səhərdən bəri bir iş görə bilməmişəm. Kim çariq sifariş eləmirsə, çıxsın, işimizi görək!

Bahadırın bəmənəliyinə bələd olanlar çariğin pulunu verər, oturub qrammofona qulaq asardılar.

Hər gün dəfələrlə eyni qrammofon vallarına qulaq asan Bahadır bir çox muğam nə təsnifləri öyrənir. Bir gün bir tarzən Bahadırın dükanda işləyə-işləyə gözəl səslə oxuduğunu eşidib, onu özü ilə toy məclisinə aparır. Bu hadisədən sonra Bahadır çariqçılığın daşını atır və xanəndəliklə məşğul olur.

Çariqçı Bahadır 30 il xanəndəlik etmişdir, bu müddət ərzində Qarabağ kəndlərindən özgə bir yerə getməmişdir.

Çariqçı Bahadırın ürəkaçan səsinə çox eşitmiş Cəlil bəy Bağdadbəyov yazır:

«...Bu xanəndənin səsi qaltanlı olmaqla bir qədər yoğun idi. Lakin yüksəklərdə çox rahat oxumağı ilə tamaşaçıları razı salardı. O, bədəcə boy-buxunlu və qüvvətli bir adam idi. Çox sadə qəzəllər oxuyardı. Məncə, «Şikəstə» ilə «Segah»ı çox oxuyardı. «İsa bulağı»nda və başqa seyrəngahlarda qurulan məclislərdə ona yüzlərlə zəhmətkeş qulaq asardı. Bahadır oxuyarkən səsinə iki kilometrlikdən eşitmək olardı. Onun ən çox oxuduğu Qarabağ şairlərindən Şahinin «Eşq divanəsiyəm zülfin olub zəncirim» rədifisi ilə başlanan qəzəli idi»¹.

Çariqçı Bahadır ömrünün son illərində tarzən Abbasqulu ağa və qarmonçu Kərbəlayı Lətiflə əməkdaşlıq etmişdir.

İstedadlı xanəndə Bahadır 1930-cu ildə Şuşada vəfat etmişdir.

1. Cəlil bəy Bağdadbəyov. "Qarabağ xanəndələri haqqında xatirələrim" (əlyazması). MEA, Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun arxivi, qovluq № 149.